

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді. Виходить що тиждня. в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave. Редактор і адміністратор Ів. Навізовський. Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE)

THE OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION. (Affiliated with the S. D. Party of Canada). THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA Published weekly by THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man. J. NAWIZOWSKY, EDITOR AND MANAGER. Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте: "ROBOTCHYJ NAROD" Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В БЕЛЬГІЇ.

Очи цілого світа звернені нині на маленьку державу в Європі Бельгію, де 14 цього місяця має розпочатись генеральний страйк. Поверх пів мільона робітників в одині дні клада працю і стає до завзятої борби з класкалізмом та капіталізмом. Ціль сего страйку — домаганя ся роботою Бельгії рівного, загального виборчого права.

Коли в минулими році підчас парламентарних виборів побідила партія консервативно-клерикальна і то тільки завдяки ганебному системови виборчому який там існує і збережений клером, в робітничій партії вродилась думка генерального страйку щоб сим примусити правительство змінити сю злодійську виборчу махінацію.

Провідники соціалістичної партії цілий рік працювали над приготуванням робітництва до завзятої борби з сими галанасами, до борби о рівні виборчі права, до сьвятої борби о демократичну підвалину цілої держави.

Коли буржуазія побачила, що робітництво твердо постановило стояти при своїх, стала показувати йому грушкі на вербі, обіцяючи якісь „реформи“. Прійшло вже було навіть до того, що страйк був ідкльований. Та коли на конгресі соціалістичної партії розібрали справу докладніше, всі закричали: Vive la Greve! (хай живе страйк)!

Гасло се як грім перебігло не тільки по цілій Бельгії, але й по всіх інших краях, де робітництво зорганізовано вже, викликаючи загальну симпатію до бельгійських робітників. Сами праці Німеччини, Франції, та Голландії носпішились прийти з помочю бельгійським робітникам на час страйку забираючи їхні діти до себе.

Правительствє все таки думало, що до загального страйку не прийде. Та нині завелось. Фонди страйку вносять вже 3 мільони доларів і дальше зростають. Ся сума грошей вистарчить не на день - два, а на кільканидцять тижнів.

Щоб намі читачі зрозуміли яку кривду велику заподівано нашим братам робітникам в Бельгії підчас кожних виборів; через парціальний систем голосованя, який там нині існує, а проти котрого спрямований з генеральний страйк, подімо кілька точок сего ординації, а іменово: Кожний горожанин, котрий скінчив 25 літ життя має о д и н голос; горожанин що числить поверх 35 літ життя і має бодай одну дитину, має два голоси; два голоси мають також ті, що мають маєтку на \$400. Люди з університетського образованя мають аж по три голоси.

Ось така аномальність виборчого права в Бельгії, заставила бельгійський пролетаріят вийти на політичний страйк.

І який не бувби кінець сего страйку, робітництво не має до страчени нічого. Робітник в сій борбі скривить ще сильніше свою організацію. Чим борба буде більш острійша і ширша, тим ліпше і яснійше зрозуміє він класову борбу, класові інтереси, зрозуміє ліпше хто йому ворог а хто приятель, зрозуміє ліпше свою силу, свою ціль і свою задачу.

I. Ванден Брінк.

Що то є соціяльне питаня?

Соціяльне питаня се питає життя для соток тисяч. Коли-би се питає не можна було розвизати, то було-би се всадом смерти для мільонів мешканців нашої землі. Шуканя способів, якби то кожний мав подостатком хліба після його тілесних потреб, після його праці, після вимог підсоя його краю, шуканя способів, якби то кожний мав для себе достаточо убраня, здорове помешканя і спромогу розвинути свої душевні талани. Оце є соціялним питанем. Кожний, хто живе, має право на л ю д с ь к е ж и т т є лише тому, що він живе. Тутка не розходить ся о любов до ближнього або о милосердя. „Земля є Господня разом з її богатством“, каже сьвяте письмо і він подарував в з ім людям землю і все, що

она приносить або пильність людий виторгоє. Він дає з а г а л о в и людий, щоб кожний із сего міг покрити свої потреби. Але теперішній лад стоїть в противенстві до сего висшого розпорядженя. Є багато людей, які думають, що земля мусить бути раєм для жмені людий, а місцем нужди, плачу і недостатків для широкї маси, і то як раз для тої класи людий, яка утримує ся працею своїх рук, яка мусить жити лише продаючи свою робочу силу, а яка лише сама приносить добробит для суспільства. „Та то властиво праця на поли, у вартаті у фабриці приносить добробит для держави“, каже папа Лев XIII. Але навіть коли робітничим раз то більше виторгоє (продукує), то він все дістає лише малу частку продукту лише тільки, кілько йому потрібно до нужденного житя. Ми так далеко зайшли, що можна сказати: ті що найтяжше працюють, ідять найтірше, а ті що не працюють, ідять ласощі, а стаїні богачів се палації в порівняно до нужденних дір, в яких мешкають бідні. Кажуть, що біднота се наслідки первородного грїха; але ми спитаємо ся: чому наслідки первородного грїха спадають лише на плечі робітників і їх родін, а наслідки богачів їх не відчувають а сьв. Павел каже, що бог не знає ріжнїць? Та оно є пустою балаканиною, щоб голодним замилити очі. Не можна тим, що борять ся против нужди, вказати на слова Христа: „Я же буду довго межі вами, але бідні лишать ся межі вами, яким ви й по мой смерті зможете робити добро“. Христос не мав тут на думці робочого народу але тих калів, які не можуть продукувати й яких ще й соціалістична суспільність буде мусіла утримувати. Та ми не будемо висячати всіх кривд християнських оборонців теперішного капіталістичного ладу. Придївим ся ліпше людському житю. Огляньмо нашу суспільність з усіх боків. Наша суспільність слаба, дуже слаба. І хвиля зі смерті недалека, в близькій будучині. Процєс переімени сє суспільности в иньшу, справедливішу, соціалістичну суспільність, в повнім розгої.

Дальше буде.

3 Галичини.

Польсько-українське порозумінє в справі реформи виборчої до галицького союму і новий проект реформи.

Галицький сойм — се найбільш застаріла законодавна інституція в цілій Австрії. В 1911 р. минуло п'ятьдесять літ з повстаня. Через цілий той час не було жадних основних реформ в складі сойму, коли й переводилась реформа, то була се звичайні сьмїнні та латані направки. Наслідком того, що в соймі галицькім на підставі панцизно-абсолютистичної ординації виборчої — рішачучий вплив мала все одна верства, а то галицька польська шляхта, яка рядила там я в своїм общарищчїк фільварку, — наслідком того цілий край опинив ся в страшній економічній руйні та культурній запофаню.

Проклятам та пеклом для населеня цілого краю була така репрезентація та законодавна інституція як галицький шляхоцький сойм. Не диво тому, що цілий край, все населеня, всі політичні партії — крім одної шляхти — домагались зміни тої виборчої ординації, та нового складу сойму.

Коли заведено загальне право голосованя до віденського парламенту, та коли й другі коронні краї Австрії почали своїм соймам давати новий вигляд та склад, пристосований більш до теперішних обставин, то й галицький сойм не міг вже довше лишатись позаду, а мусів хоч-не-хоч подумати й про своє відновленя.

Збуджений український наріл, якому загальне право голосованя до парламенту дало вплив політичний, втворивша ся мійська буржуазія, а надївше робітничья клася, соціалістичний про-

вляз ся так:

Сойм має складати ся з 228 послів, з того: 1) 13 вірїалїстів (т. є. єпископи, ректори університету і політехніки, презес академії наук в Кракові), на Українцїв припадає 4 (се є три єпископи і будучий ректор будучого українського університету).

2) з 215 вибраних послів, а саме:

а) з 45 послів великої земельної власности, між тим 1 обшарник Українець.

б) з 8 послів середньої земельної власности, яка оплачує 100 корон найменше податку ґрунтового; з них 4 Українцїв.

в) з 44 послів більших міст, вибраних як досі після привілів; з них 5 Українцїв.

д) з 12 послів тих самих міст, вибраних загальним голосованєм (пролетарська курія); з них 3 Українцїв.

е) з 5 послів торговельних і промислових палат — Польки.

і) з 99 послів сільських громад, разом з рештоку міст і місточок вибраних на основі загального права голосованя; з них 45 Українцїв.

Українські мандати з сєредної земельної власности, з більших міст і в загальної мійської курії, є забезбечені національним українським катастром виборчим, а що до сільських то на разі ведуть ся далі переговори. Національний склад нового сойму після того проекту представляв би се 166 Польків і 62 Українцїв [27.2%].

На 7 членів краєвого віділу, Українцї мають 2, а яких самі вибирають. Такий є новий проект. Зі становища новочасної демократичної думки він, просто огидний та назадницький. Гірший чим ординація виборча до парламенту.

Про його вартість — вистарчить сказати, що поминувши перестарілі курії, та нікому непотрібних і ніким не вибраних вірїалїстів, єпископів і т. д., навіть в загальній вибито пролетарської курії з міст, мїмо так маленького числа робітничьких мандатів 12, заводить проект ще плюральність, бо дає по раз другий голос тим, які голосують в мійській курії оподаткованих.

Так само є плюральність в сільській курії. Се на те, щоб змайоризувати бідне населеня, мійський і сільський пролетаріят — та вибрати скорше панських послів.

Пролетаріят, чекає як балетаріятом в Галичані, борба завзята з українською буржуазією. І до сього хай готовлять ся наші товаришчі на власні сили.

Пролетаріят не має нічого до втрати крім своїх кайдан, а до здобути цілий світ. К. Маркс.

Робітничья є скалою, на якій буде устроєна церква будучини. Ф. Яєсаль.

Хочемо спокую, волі і права, щоб ніхто не був рабом другого, щоб праця була обовязком всіх людий, щоб нікому не забракло хліба.

А. Ч. А. Бабель.

Дописі CALGARY, ALT

Наш віділл Ф. У. С. Келгари скликав віче справи смертного за над Іваном Барном. По довшім обговорєнні справи ухвалено слїдує резолюція:

„Ми українські робітники в Келгари, зібрані в севім вічу 6-го цвїтня рішучо протестуємо против несправедливого вїску судїв над Іваном Барном. Ми жадаємо знекарї смерти над виспеланим фермером. Коли обстоїть при своїх, то залуці з робітниками драмїцій візьмемося до біакції в сій справі.

Пред. віча, Секретар М. Музика, М. Скрип

Р. С. Також звизаємо Русїїв Канаді по закутих скаликати віча та засылати свій тест проти несправедлзасуду над Іваном Бар

П. S. Також звизаємо Русїїв Канаді по закутих скаликати віча та засылати свій тест проти несправедлзасуду над Іваном Бар

OTTAWA, ON

Дня 7 цвїтня відбу в нас великий мітїнг мїмо того що парафія гали як курка з яйцєм мовляючи людий на браня, то гали була вигна народом по береги. мову виголосили т. Гвила в Монтреалу Клодїцький, котрий був теєр з Відня. Обдані товариші обговорєли тяжкі часи робітничья боротьбу з класом. Присутні були одумшенї і їхньою вою. Богато нових тошів вписалось до вікторий чєлєть теєр верх 73 членів.

Описля присутні за що їм потреба мати і власну робітничю хату, що зложили сейчас \$ „Вірні“ парафіяни дали нам запрошеня і мітїнг на 13 цвїтня, хочуть бачити лиш т. ду. Тоді всі закри нувати вєспільно з польськимі панамі над українським народом. А те є питанєм часу, прискорить се нова сєймова ординація виборча. Для нас український пролетаріят, буде се о тільки корисним, що зрада української буржуазїї, створить нам ґрунт під нашу справдїшну класову борбу та класову пролетарську політику. Недалекій вже час, коли в Галичані настане ера політики Василька Стоцького.

Нове поле борби отвираєсь перед українським пролетаріятом в Галичані, борба завзята з українською буржуазією. І до сього хай готовлять ся наші товаришчі на власні сили.

В. Токар, пред О. Коханьчук

P-TARTHUR,

В нас став ся на дмний випадок. На ку, де находить ся клєм, працює кілька робітничів ріжних Мннувшого року вже там наш один ро

Тєпер-же на днях знова двох філяндєв бітників наслідком ного вибуху динаміт 2 погїбших, 4 зїстало раниєні. Всі вони-ють ніяких маєтків, тільки з робочим руєм прийде ся їм терити